

Durmuş Hocaoğlu

Dersimiz Milliyetçilik: XXXIII

Milliyetçilik Tabî ve Fitrîdir

Yeniçağ, “Analiz”, 27 Mayıs 2007, Pazar., s.12
“Analiz” Sıra No: 529; 2007-044; Mayıs-09

YENİÇAĞ

NOT:

Aşağıdaki kısımlar Yeniçağ’ın matbû nüshasından çıkarılmıştır

Tabiatıyla işbu “genetik materyal”in, bir zihin karmaşasına yol açmamak için, “ırk” değil “soy” (neseb) olarak anlaşılması iktizâ etmektedir. Zîra, “ırk”ın, verilen ve değiştirilemez, statik ve dolayısıyla tekâmül ve terakkî de ettirilemez bir biyolojik kategori olmasına mukabil, “soy”, kazanılan, değişen, değiştirilebilen, dinamik ve tekâmül ve terakkî de ettirilebilen bir moral ve kültürel kategoridir.

Humboldt’un belirttiği gibi, *dil, kavimlerin bir icadı değildir; o, özü açıklanamayan, kendiliğinden bir faaliyete sabiptir; bir faaliyetin ürünü de değildir, fakat, rûbun irâdesiz bir sudûrudur; kezâ dil, milletlerin kendi eseri de değildir, onların iç yapıları sayesinde ellerine geçen bir veridir. Dil bir veridir ve milletler, dili nasıl meydana getirdiklerini bilmeksizin kullanırlar; dil, parça parça da değil, toptan verilmiştir.*

Bir cemiyetin üyelerinin gerek kendi aralarındaki ve gerekse de devlet ile aralarındaki bağın sıklığı için, Adalet, Hürriyet, Emniyet ve Mülkiyet gibi en temel şartların sağlanması mutlaka ve behemehâl hayâtî bir zarûrettir; ancak, tarihî tecrübe, bütün bu şartların sağlanmış olduğu en ideal hâllerde dahi, cemiyetin sağlamlığının asıl test edildiği şiddetli krizlerin vukuunda, cemiyet içerisinde bir farklılaşma ve ayrışmanın ve bu farklılaşma ve ayrışmaya bağlı olarak üyelerin bir kısmının veya bâzı kısımlarının diğer bir veya birçok kısmına nisbetle farklı, hattâ çok kereler vaki’ olduğu üzere, zıt rüyalar görmeye ve zıt gelecek tasavvurlarına teveccüh etmeye başlayabildiklerini bilbedâhe göstermektedir ki bu, birçok hâlde kan ve şiddete başvurulmuş çözüm yolları denemelerine dahi kapı açabilmektedir. Böyle bir vaziyet tahtında görülen en bahîm gelişme ise, ayrışık (veya ‘bölünük’, ‘torn’) bir vasfa kavuşmuş bulunan cemiyetin üyelerinden bir kısmının kendilerini vatanın ve devletin gerçek sâhibi addederek O’nu müdâfaa ederken diğer bâzılarının aynı vatan toğrağından başka vatanlar çıkarmaya teşebbüs etmeleridir. İşte, birinci sırada zikretmiş olduklarımız ile diğerleri arasındaki farkı tahkîk ettiğimizde görülen şey, bu farkın menşeinin, kendilerini vatana ve devlete bağlayan “soy” (neseb) bilinci olduğudur. Çünkü, vatan ve devlet belirli bir milletindir ve *‘bir milleti savunmak (ise), o milletin genetik materyalini savunmak gibidir’[*]*. Tabiatıyla işbu “genetik materyal”in, bir zihin karmaşasına yol açmamak için, “ırk” değil “soy” (neseb) olarak anlaşılması iktizâ etmektedir. Zîra, “ırk”ın, verilen ve değiştirilemez, statik ve dolayısıyla tekâmül ve terakkî de ettirilemez bir biyolojik

kategori olmasına mukabil, “soy”, kazanılan, değişen, değiştirilebilen, dinamik ve tekâmül ve terakkî de ettirilebilen bir moral ve kültürel kategoridir.

İmdi burada bahsettiğimiz “soy bilinci”nin teşekkülünde dil (ana dil), bir cemiyetin kendisini bir Büyük Âile olarak telakkî etmesini te’min eden bir numaralı âmil rolündedir. Çünkü, belirli bir soy demek belirli bir dil demektir ve tabîî makûsu da doğrudur: Belirli bir dil demek ise belirli bir soy demek olmaktadır. Humboldt’un belirttiğı gibi, *dil, kavimlerin bir icadı değildir; o, özü açıklanamayan, kendiliğinden bir faaliyete sahiptir; bir faaliyetin ürünü de değildir, fakat, rûhun irâdesiz bir sudûrudur; kezâ dil, milletlerin kendi eseri de değildir, onların iç yapıları sâyesinde ellerine geçen bir veridir. Dil bir veridir ve milletler, dili nasıl meydana getirdiklerini bilmeksizin kullanırlar; dil, parça parça da değil, toptan verilmiştir.* Milletler dili yaratmazlar, ancak tekâmül ettirirler ve fakat diller milletleri yaratır.

Ne var ki, Irak örneğinde olduğı gibi, bâzı hâllerde, aynı nesebe ve dolayısıyla da aynı dile bağlı olmanın, cemiyetin bir kısım üyeleri arasındaki dinî ihtilâfların, onların birbirlerine – hem de vatanları işgal altında olduğı hâlde – can düşmânı olmalarını engelleyememesinden hareketle, müşterek bir anadil yanında mütemmim cüz olarak müşterek bir dinin – hattâ aynı din âilesi içerisinde bir de tercîhen müşterek bir mezhebin - de gerekli olduğı sonucuna varabiliriz.

Böylelikle, kendisini, müşterek bir ana dil ile belirli bir soya âit hisseden, belirli bir toprağı vatan addeden, aynı mâzîyi paylaşan ve aynı istikbâl rüyasını gören **homojen bir siyâsî cemiyet**, yâni bir “**millet**” ile karşılaşırız ki bu da, Haldûn’un teorisinin doğrulanmasından başka birşey değildir: Asabiye(t) (Neseb Asabiyesi), devleti kuran irâdedir: “*Mülk ve büyük hanedanlık sadece kabile ve asabiyetle hâsil olur*” [Mukaddime., III.I]; “*Dinî davet (dahi) asabiyete dayanmadan tamamlanmaz*” [Mukaddime., III.VI]; Asabiye devlet (mülk) kuran irâde olduğı kadar devleti bidâyetinden nihâyetine kadar koruyacak tek güvenilir irâde ve kuvvettir de: “*Devletin temellendirilmesi ve başlangıçtan itibaren korunması işte bu asabiyet sayesinde olmaktadır.*” [Mukaddime., III.IV]

İşte, modern terminolojide “millet” denen şey böyle bir siyâsî toplumdur ve “milliyetçilik” ise bu bağdır, bu irâdedir ve onun için tabîî ve fitrîdir.

[*] Stephen Barbour., “Reflections on Nationalism and Language: A Response to Miquel Strubell”, *Current Issues In Language and Society.*, Vol. 5, No. 3, 1998., p.194

